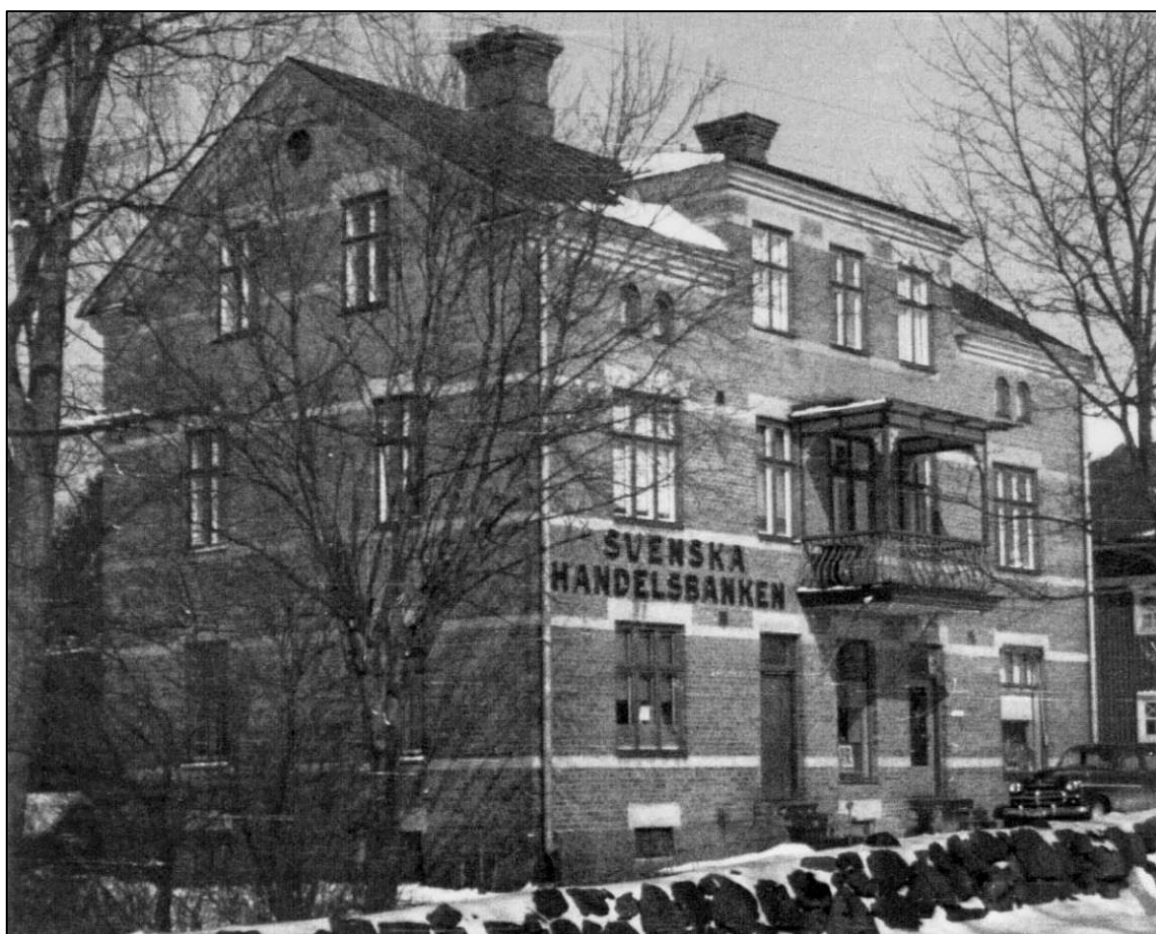

Finnerödjas banker

Finnerödjas första bank

År 1901 köpte köpman Olof Andersson en tomt snett emot järnvägsstationen (nuvarande Stationsgatan 4) och byggde där en stor fastighet i tegel. Tre år senare öppnade han en spe-
ceriaffär och omsättningen ökade snabbt. Olof Andersson insåg snart att det behövdes en bank
i samhället och tog initiativ till att Hallsbergs Folkbank kom dit 1908. Banklokal ordnades i
fastigheten och Olof och sonen Anders anställdes i banken. Åtta år senare köpte AB Mälare-
provinsernas bank upp Hallsbergbanken och namnet ändrades 1922 till AB Mälarbanken.

Svenska Handelsbanken

Svenska Handelsbankens första kontor i Finnerödja. Okänd fotograf.

År 1926 etablerade sig Svenska Handelsbanken i Finnerödja i samband med att de köpte upp
AB Mälarbanken. Anders Andersson blev kontorsföreståndare och tillsammans med fadern
Olof var han även styrelseledamot i banken. Till kassör i banken anställdes Göta Wallström.
Banken hade öppet måndag – fredag kl. 10.00 – 13.00. Efter några år förlängdes öppettiden
till 14.00. Anders Andersson arbetade i banken till början av 1942 då han sa upp sig på grund
av sviktande hälsa. Året därpå övertog Handelsbanken konkurrenten Skaraborgs Enskilda
Bank och dess personal. Georg Forsell blev kontorsföreståndare och kamrer och Svea Johans-
son bankkassörska.

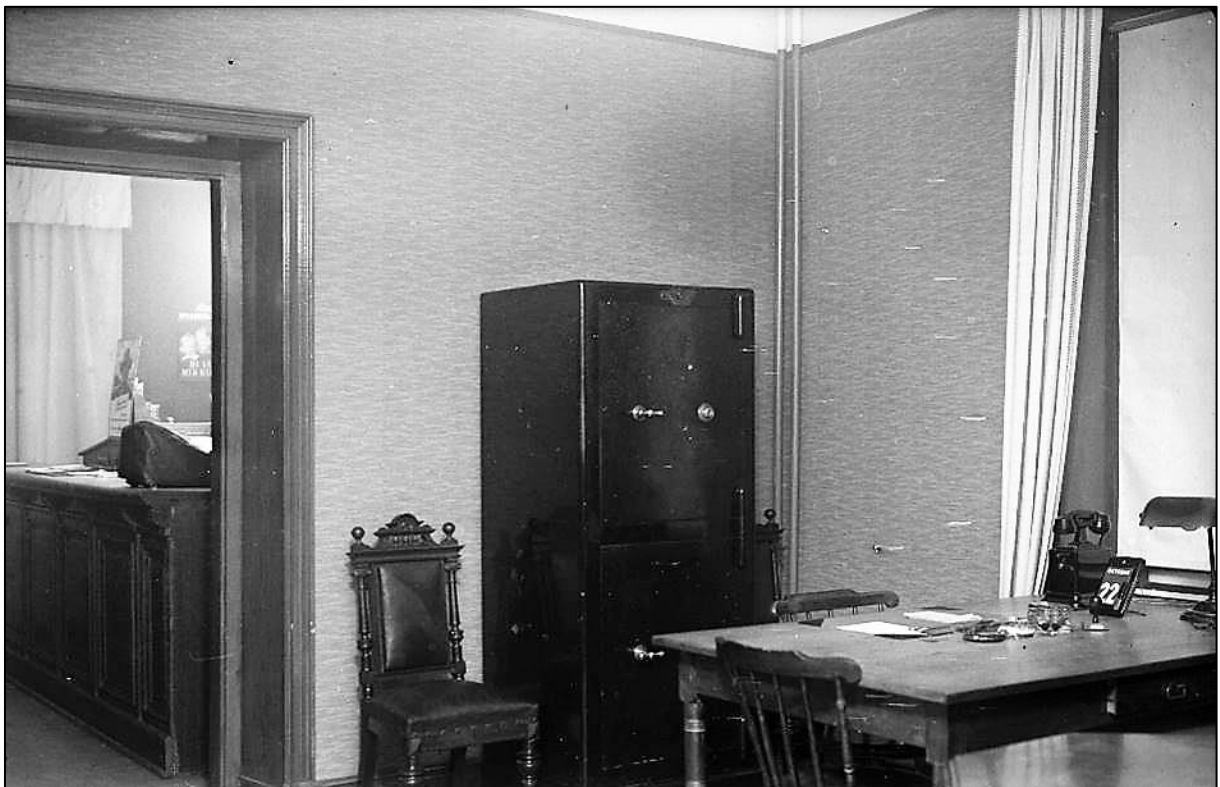
Handelsbanken. Okänd fotograf.

*Svea Johansson expedierar Lars Ljungkvist medan Paul Pettersson väntar på sin tur år 1950.
Foto från Finnerödja almanackan 2007.*

Interiör från gamla Handelsbanken. Okänd fotograf.

Interiör från gamla Handelsbanken. Okänd fotograf.

LÅN mot säkerhet av
inteckningar
obligationer
borgen
beviljas på förmånliga villkor av
SVENSKA HANDELSBANKEN,
FINNERÖDJA.

Annons 1942.

Allt eftersom bankverksamheten moderniserades blev behovet av moderna och mer ändamålsenliga lokaler allt större. När det stod klart att kommunalhuset skulle byggas fick Handelsbanken möjlighet att hyra in sig i en del av bottenvåningen. 1963 var det dags för invigning och banktjänstemännen Georg Forsell och Per Friberg kunde ta emot de första kunderna i ljusa, fina lokaler. Handelsbanken har överlevt de andra bankerna i samhället och från 1996 är de ensamma om att betjäna Finnerödjas bankkunder. När bankerna i Hova lades ner märkte Handelsbanken i Finnerödja av en ökad kundtillströmning från grannorten.

Handelsbanken flyttade till kommunalhuset på Mobäcksvägen 1963. Okänd fotograf.

Ingång till handelsbanken.
Okänd fotograf.

*Första kunden i Svenska Handelsbankens nyöppnade kontor, Marianne Nilsson, får blommor av bankkamrer Georg Forsell. Sixten Andersson väntar på sin tur. Bakom disken Per Friberg.
Okänd fotograf.*

Georg Forsell och Stig Höglind i den nya banklokalen i kommunalhuset. Okänd fotograf.

Banktjänstemännen Svea Johansson och Stig Höglind. Okänd fotograf.

1968 avtackas Georg Forsell efter 25 års tjänst inom Svenska Handelsbanken. Okänd fotograf.

Georg Forsell avtackas av kollegor och bankens styrelse. Stående: Brita Björklund, Eva och Georg Forsell. Sittande: Arne Karlsson, Svea Johansson, Alsy Fredberg, Ivan R. Karlsson, okänd, John Gribing, Yngve Örstrand, David Eriksson och Verner Martinsson. Okänd fotograf.

Festliga spardagar på Handelsbanken 1969. Okänd fotograf.

Några av bankens stämplor

Skaraborgs Enskilda Bank

Skaraborgs Enskilda bank var inrymt i Ljungkvists hus (nuvarande Backgatan 1). Personerna på bilden arbetade i Svärds konditori som låg på baksidan. Okänd fotograf.

Skaraborgs Enskilda Bank etablerades i Finnerödja 1917 och hade sina lokaler i tegelhuset mitt emot stationshuset (nuvarande Backgatan 1). Vem den förste banktjänstemannen var är ovisst men året därpå anställdes Anders Friberg som kassör och 1920 blev kommunalfullmäktiges ordförande Anders Gustav Palm styrelseledamot i banken. Under åren 1926 – 1941 var Robert Sahlberg föreståndare för bankens avdelningskontor i Finnerödja. Sahlberg var född i Finnerödja men hade under många år arbetat inom det militära innan han återvände till sin hembygd och arbetet som bankman. Svea Bengtsson, gift Johansson, kom till banken som bokhållare 1927 och året därpå blev hon kassör. Den tjänsten hade hon fram till 1943 då Handelsbanken köpte upp Enskilda Banken. Bankkontoret lades ner och all verksamhet flyttades över till Handelsbankens kontor i grannhuset där också Svea fick jobb som bankkassör.

Robert Sahlberg

Skaraborgs Enskilda Bank A.-B.
Finnerödja.

Fullständig Bankrörelse.

Kontoret i Finnerödja telefon 12.

Annons från 1942.

Mariestads sparbank

Den 16 januari 1942 öppnade Mariestads sparbank ett kommittékontor i Finnerödja. Initiativtagare var fabrikör Manfred Fredberg och nämndeman Sven Persson. Bankverksamheten inrymdes i Fredbergs hus på nuvarande Tivedsvägen 9, där Fredberg själv tog hand om bankkunderna tillsammans med dottern Alcy. Vid starten fick alla elever i socknens skolor varsin sparbanksbok, sammanlagt 120 stycken. På varje bok fanns det 3 kronor insatta. Efter Manfred Fredbergs bortgång 1953 tog Alcy Fredberg ensam hand om bankverksamheten.

När det stod klart att Finnerödja och Tiveds kommuner skulle gå samman 1952 ville Askersunds sparbank utvidga sitt verksamhetsområde och sneglade på den nya storkommunen. Styrelsen för Mariestads sparbank fick yttra sig i ärendet och framhöll att man hade en väl fungerande skolsparbanksverksamhet i samtliga kommunens skolor sedan starten 1942 och att det inte fanns någon anledning att släppa in någon annan bank där. Styrelsen påpekade också att Finnerödja hade bättre kommunikationer med Mariestad jämfört med Askersund. Det blev avslag för Askersunds sparbank.

Sparbanksbussen

Sparbanksbussen. Okänd fotograf.

På våren 1955 flyttade sparbankens kontor från Fredbergs hus ut till en ambulerande sparbanksbuss. Mariestads sparbank hade i början av året köpt in Sveriges första sparbanksbuss för landsbygdsbruk. Tidigare fanns det liknande bussar i Stockholm och Göteborg som betjänade ytterområdena där. Den 13 maj skedde den högtidliga invigningen i Finnerödja och den inleddes med att skolbarnen sjöng några vårsånger. Kommunalfullmäktiges ordförande Lars Ljungkvist hälsade välkommen och överlämnade sedan ordet till bankdirektör Erik Lindmark från Mariestad som redogjorde för bussens alla finesser. Bland annat hade bussen kortvågsradio så att personalen kunde hålla kontakt med huvudkontoret i Mariestad. Ett tjuvlarm fanns också inmonterat. Ett hundratals personer passade på att sätta in pengar denna premiärdag och i present fick de en sparbössa i form av en sparbanksbuss. I fortsättningen kom bussen varje tisdag och fredag till uppställningsplatsen bredvid Sonjas Konditori på Tivedsvägen. Sparbanksbussen kom rullande till Finnerödja i knappt två år i väntan på att banken skulle få ett permanent kontor i samhället. I slutet på januari 1957 kom den för sista gången.

Ny lokal

Den 1 februari 1957 öppnades ett nytt sparbankskontor i nämndeman Sven Perssons hus på Tivedsvägen 10. Det nya kontoret låg mittemot Fredbergs hus och granne med konditoriet. Sparbanken hade med andra ord bara behövt flytta några meter kors och tvärs över Tivedsvägen under årens lopp. I den nya banklokalen hade tidigare Egats manufakturaffär legat. Invigningsdagen hade man öppet 11.00 – 18.00 vilket var tur för det blev rena anstormningen av

kunder trots mycket dåligt väder. Inte mindre än 400 transaktioner gjordes under dagen och av dessa var endast 6 stycken uttag. I fortsättningen hade bankkontoret öppet måndag – fredag 11.00 – 13.30. På fredagar även 16.30 – 18.00. Föreståndare för det nya sparbankskontoret blev Sven Persson.

Mariestads SPARBANK

Länets *äldsta* sparbank
Grundad 1821, Telefon 21
Expeditionstid kl. 10 – 14

Utlämnar även stående lån mot
säkerhet av inteckning i jord-
bruksfastighet.

HEMSPARBÖSSOR
RIKSTJÄNST
EKONOMITJÄNST

KASSAFACK
uthyras från 4: – kronor pr år

Sparbankskommittéer finnas i:

**Finnerödja, Gullspång, Hova, Karls-
borg, Odensåker, Sjötorp, Tidån
Timmersdala, Udenäs och Älgårås.**

Sparbanksträffar

Under 1950-talet anordnade Mariestads sparbank husmorsträffar och 1959 var det Finnerödjas tur. Träffen hölls i NTO-lokalen och på programmet stod både nytta och nöje. En hemkonsulent höll föredrag med ljusbilder över ämnet "Kassa, kost och kondition". Det blev även frågesport och färgfilm (detta var i färgfilmens barndom). Sparbanken bjöd också på kaffe. Hösten 1967 arrangerade sparbanken en "frysträff" i Finnerödja skola. Ett 60-tal personer hade kommit för att se en styckmästare stycka en halv gris och sedan berätta om hur man tillagade de olika styckningsdelarna och hur man förvarade dem. Enligt ett tidningsreferat hade styckmästaren till stor del uppehållit sig "kring de möjligheter som den moderna frystekniken ger hushållet att bevara matvaror". Sparbanksträffarna hade under årens lopp bjudit på en stor bredd vad gällde innehållet.

Personal vid banken

År 1966 slutade två trotjänare vid banken. Den ene var Sven Persson, som var en av initiativtagarna till att sparbanken etablerades i Finnerödja, och den andra var Alcy Fredberg, dotter till den andre initiativtagaren. Båda blev avtackade av representanter från huvudkontoret i Mariestad. Ny föreståndare blev Arne Karlsson. Bankkontorets sista kontorschef hette Gunnel Svanmark.

Vi är intresserade av dina bankaffärer!

Man får lätt för sig att vissa banker är »typiska småsparbanker» medan andra i huvudsak sysslar med företagsekonomiska frågor.

För vår del är filosofin den här:
Vi vill hjälpa till i alla bankfrågor, och det är vårt jobb att finna en bra lösning för dig.

Vi kan ge ekonomisk rådgivning. Och juridisk. Det kan handla om budgetplanering, köp och försäljning av aktier och obligationer, eller om äktenskapsförord, gåvobrev, testamenten, köpehandlingar mm.

Och dra dig inte för att komma in till oss och diskutera till exempel bankaffärer, bara för att du inte är kund hos oss tidigare.

Sparbanken är också ett bra alternativ för dig som är företagare. Vi hjälper gärna till med både start och löpande ärenden. Vanliga banklån liksom factoring, leasing och andra finansieringsformer står också på programmet.

Välkommen in!

Gunnel Svanmark
Gunnel Svanmark
kontorschef

En annons för Sparbanken i Finnerödja.

Finnerödjas "bankgata" på 1970-talet. Längst upp Sparbanken, f.d. Sonjas Konditori, Föreningsparbanken och Posten. Okänd fotograf.

Banken stängs

Den 8 november 1991 stängde sparbanken sitt kontor i Finnerödja men banken upphörde inte helt i och med det. Bankkunderna fick istället gå till den närbelägna posten, som i fortsättningen även skulle ta hand om sparbankens kunder. Samarbetet var en nödvändighet för att kunna upprätthålla en god service i glesbygden. 1994 stängde posten sitt kontor och därmed var även Sparbankens tid över i Finnerödja. Bankkunderna fick nu åka till Laxå i stället.

Bankkassörskan Gunnel Svanmark gör ett av sina sista arbetspass i banken innan kontoret stängs för gott. Foto Tord Blom.

Utsidan på Sparbankskontoret några dagar inte det stängdes igen för gott. Foto Tord Blom.

Finnerödja – Tiveds Jordbrukskassa

Tivedens jordbrukskassa 1951. Anders Bjerling (ordförande), Helmer Gustavsson, Karl Eriksson, Oskar Larsson, Jonas Lindström, E.G. Halwordsson (avgående kamrer), Nils Andersson (ny kamrer), Valfrid Olsson. Foto från Finnerödja almanackan 2010.

Den första jordbrukskassan i landet grundades 1915 och kom till för att tillgodose jordbrukarnas behov av kapital. Den 29 juni 1936 samlades 16 Finnerödjabor för att diskutera om det fanns intresse för att bilda en jordbrukskassa på orten. Vid den här tiden befann sig jordbruket i kris men eftersom staten gav stöd till jordbrukskassorna ansåg man ändå att det kunde vara rätt tid att starta en kassa i Finnerödja. Beslutet blev att bilda en ekonomisk förening under namnet Finnerödja – Tiveds jordbrukskassa med Finnerödja och Tiveds socknar som verksamhetsområde. Till den första styrelsen valdes Henning Nilsson i Kvarnsjöfallet, Gunnar Johansson i Motorp och Jonas Lindström i Sörhult. Henning Nilsson valdes till ordförande, en post han innehade i 13 år, och till föreståndare för kassan valdes Gösta Bengtsson. Under åren 1949 – 1960 hette föreståndaren E G Halwordsson. De första åren hade Jordbrukskassan sitt kontor på övervåningen i Hagbergs hus på Tivedsvägen 7. Kontoret har även funnits i Jordgubbsodlarföreningens hus på Mobäcksvägen. Gamla protokoll visar att det trots statens stöd ändå var svårt att få ihop startkapital och tillräckligt många medlemmar. Löner till tjänstemännen under den här tiden rörde sig om mycket blygsamma belopp om de över huvud taget fick någon ersättning.

Den 7 augusti 1963 flyttade Jordbrukskassan till nya lokaler i f.d. Järnhandeln på Tivedsvägen 6. Man hade då drygt 80 medlemmar. Det var det fjärde lokalbytet sedan starten. Vid 30-årsjubiléet 1966 hade man en fest på Finngården för ett hundratal gäster. Jordbrukskassans ordförande Anders Bjerling hälsade välkommen och kassans kamrer Nils Andersson gav en återblick på de gångna 30 åren. Nils Andersson kunde också meddela att det statliga stöd som kassan fick vid starten var återbetalt. 1974 ändrades namnet från Jordbrukskassa till Föreningsbanken. Anledningen till det var att Jordbrukskassorna fick samma rätt som affärsbankerna att bedriva bankverksamhet genom en ny banklagstiftning från 1969. På 1990-talet blev

banken alltmer olönsam och dessutom blev det större krav på ökade säkerhetsanordningar på bankkontoren. Detta sammantaget gjorde att Föreningsbankens lokalkontor i Finnerödja stängdes den 11 oktober 1996. Kunderna hänvisades i fortsättningen till bankens kontor i Töreboda.

Maj-Britt Lange utanför Jordbrukskassans kontor. Okänd fotograf.

Jordbrukskassan ändrade namn till Föreningsbanken 1974. Okänd fotograf.

Föreningsbankens bankkassörska Maj-Britt Lange 1977. Okänd fotograf.

Kö på Föreningsbanken i oktober 1979. Okänd fotograf.

Bank- och postrån

Den 17 maj 1977 inträffade en märklig händelse i Finnerödja. På tio minuter hann en ensam pistolbeväpnad man med att råna både postkontoret och två banker. Det måste vara ett rekord i sitt slag. Mannen parkerade sin bil utanför posten och rusade in i lokalen kl.11.40. Han hotade föreståndaren Erling Pilqvist med pistol och tvingade honom att ställa sig mot en vägg. Rånaren hoppade sedan över disken och rafsade åt sig 10 000 – 15 000 kronor. Det hela var över på mindre än två minuter.

Brottsplatsundersökare. I förgrunden Finnerödjabördige kommissarien Harry Andersson. Okänd fotograf.

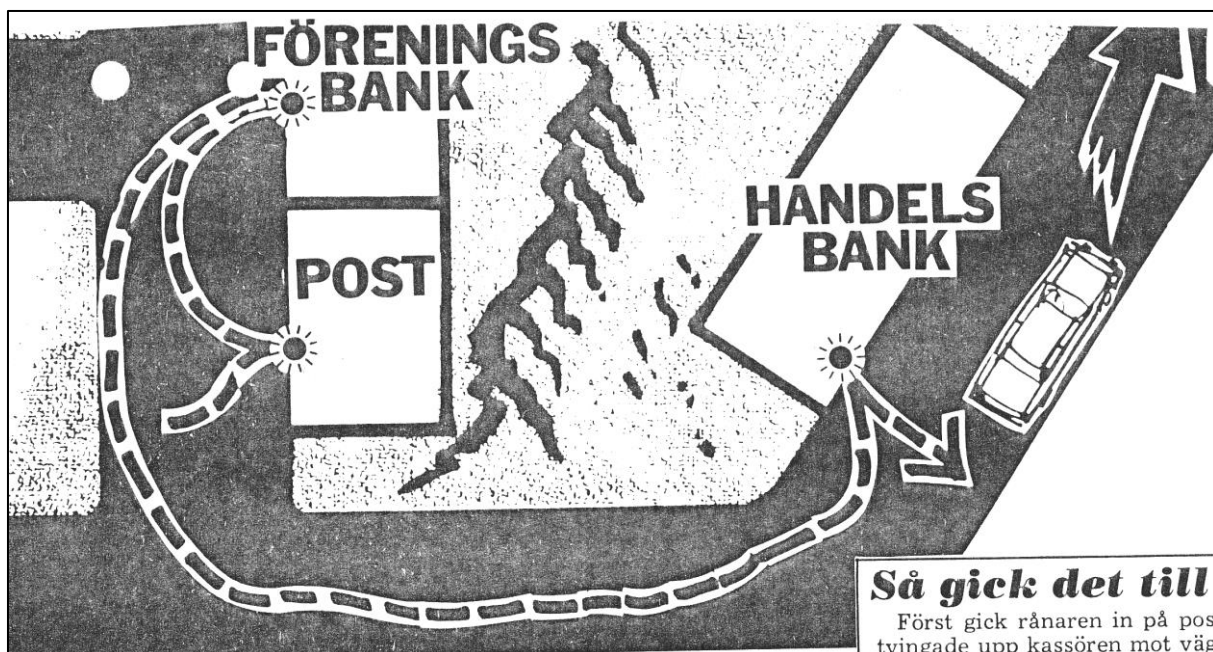
Polisens tekniker i arbete inne i postlokalen. Okänd fotograf.

Rånaren rusade sedan ut och fortsatte in genom nästa dörr till Föreningsbanken. Där bad han den ensamma kassörskan Maj-Britt Lange att gå åt sidan, hoppade upp på disken och tog de pengar han kom åt ca 7 000 kronor. Maj-Britt Lange hade några minuter tidigare sett rånarens bil och att en man steg ur. Hon såg mannen gå in på posten men trodde det var en kund. När rånaren sedan kom in till henne trodde hon först att det var någon som skojade med henne men blev snabbt varse att så inte var fallet. Hon tappade inte fattningen utan försökte lägga så många detaljer som möjligt på minnet. Bland annat märkte hon att rånaren satte fingeravtryck på glaset vid disken och såg för ett kort ögonblick hans ansikte när han lyfte på rånarluvan för att se bättre. När rånaren sedan rusade ut till bilen följde hon efter, noterade bilnumret, gick tillbaka in och utlöste larmet och kontaktade sedan polisen. Rånaren var kanske inte den smartaste av personer medan kassörskan Maj-Britt däremot gjorde allting rätt.

Rånaren var inte nöjd med sitt byte utan körde runt kvarteret ner till Handelsbanken. Där sprang han in på bankkontoret, bad banktjänstmannen Stig Höglind att ställa sig mot väggen och tömde kassorna. Här blev han riktigt lyckosam eftersom bytet blev 60 000 – 70 000 kr. Några meter från Föreningsbanken och Posten låg Sparbanken men den var vid råntillfället stängd och slapp alltså ett ovälkommet besök. En av poliserna som kom till brottsplatserna var den Finnerödjafödde kriminalkommissarien Harry Andersson, född i Lärkstugan. Så småningom riktades misstankarna åt ett visst håll och en 24-årig man anhölls i sin frånvaro. I september greps mannen helt odramatiskt i en lägenhet i Göteborg. Mannen erkände rånen i Finne-rödja.

Handelsbanken stängd på grund av bankrån står det på lappen på dörren. Okänd fotograf.

Skiss på rånarens väg mellan bankkontoren hämtad från en av tidningsartiklarna om rånet.

Fingerat bankrån

I februari 1994 utfördes ett fingerat bankrån på Handelsbanken i Finnerödja. Syftet var att träna personalen i hur de skulle agera vid ett eventuellt verkligt rån. Personalen försågs med falska sedlar som skulle bli rånbytet. Det var två polismän från annan ort som klätt ut sig till bankrånare och agerade mycket verklighetstroget. Efteråt gick personalen igenom övningen tillsammans med de "två rånarna" och bankens säkerhetsansvarige. Under tiden som det fingerade rånet pågick stod en polisbil parkerad utanför för att skydda "rånarna" ifall någon förbipasserande skulle få för sig att ingripa.

Sista bankkontoret i Finnerödja lägger ner

Nu flyttar vi ihop!

Den 3/10 2016 kommer vi att flytta in till Karlskoga. Vi slår helt enkelt ihop två kontor till ett, och det kommer i fortsättningen att heta Karlskoga.

Var förhoppning är att du ska tycka att vår service blir ännu bättre, när vi nu samlar ihop fler kunniga rådgivare under ett och samma tak.

Utdrag ur ett brev till Handelsbankens kunder i Finnerödja i augusti 2016.

I augusti 2016 fick Handelsbankens kunder i Finnerödja ett brev där man fick veta att bankkontoret skulle läggas. Den sista dagen som Handelsbanken höll öppet var den 30 september 2016. Kontoret i Finnerödja slogs ihop med kontoret i Karlskoga.

Finnerödja fick sin första bank 1908. Efter 108 år försvann det sista bankkontoret från en hårt drabbad bygd.